

Tanévnyitó iskolai ünnepély

Az 1977/78-as tanévnyitó ünnepélyünk alkalmából köszöntöm Vendégeinket, Tantestületünk tagjait, iskolánk nem pedagógus dolgozóit, a József Attila Gimnázium 950 beiratkozott tanulóját, köztük a nagy szeretettel várt 230 új elsősünket.

Kedves Lányok és Fiúk!

Többségetek máris tagja, vagy rövidesen tagja lesz annak az ifjúsági szervezetnek, mely tavaly májusban – tehát a KISZ IX. Kongresszusán – meghatározta az előttetek álló legfontosabb feladatokat. És ezen az összejövetelen megfogalmazódott egy nagyon szép gondolat is, mely gondosan megszerkesztett, szép és szilárd jövőt remél-ígér nektek, pontosan olyat, melyet iskolánk névadója annak idején oly fájdalmasan hiányolt.

De hogyan lesz ez a közeli eljövendő valóban gondosan megszerkesztett, szép és szilárd!?

Végtelenül örülök annak a puritán válasznak, melyet erre a ki nem mondott, de nyilván sokak által megfogalmazott kérdésre a kongresszus adott. Választott képviselőitek egyértelműen hangsúlyozták ugyanis, hogy mind az anyagi alapok megteremtése, mind a személyiségek kifejlődésének lehetőségei nagymértékben függenek a ma fiataljainak saját jövőjüket építő személyes és kollektív erőfeszítéseitől!

Mindannyian jól tudjátok, hogy ez a körülhatárolt jövő a fejlett szocialista társadalom keretein belül fog kibontakozni! De többségetekben tudjátok azt is, – hiszen ez iskolánk nevelési terveinek alapgondolata – van egy lényeges feltétele annak, hogy a fejlett szocialista társadalom felépítésére képes, azt tudatosan vállaló emberekké nevelődjetek.

Ez a feltétel pedig az, hogy meg kell reformálnunk az általános műveltség hagyományos tartalmi követelményeit!

És mivel folyamatos feladatról van szó, erre az elhatározásunkra már többször is utaltunk az elmúlt év folyamán. Nagyon szeretnénk tehát, ha mindannyian megértenétek, régiek és a most érkezettek egyaránt: az új, a szocialista műveltség tartalmi követelményei alaposan kiszélesített igénynyel lépnek fel.

Figyelmetekbe ajánlottuk ezzel kapcsolatban a tavalyi tanévnyitó ünnepélyen is, hogy ma már letűnőben van a csupán saját szerencsecsillagukat kergetők kora, mind ahogy letűnőben van az öncélú eminensek kora is, mert napjainkban összetettebb emberi kvalitásokra van szükség!

Kértük, bár legyetek szenvedélyes hívei egyéni álmaitoknak, de közben egy pillanatra se feledkezzetek meg arról, hogy könnyen megsavanyodik az olyan élet, a ti tizenéves életetek is, mely a hálójába rejtőzött pókhoz hasonlóan csak arra rendezkedik be, hogy vajon mit kap a környezetétől!? Kértük: tanuljátok meg a másokon segítség, a közügyekben való tevékenykedés érzéseit is.

És most hadd fűzzem tovább a tavalyi gondolatot: milyen további lehetőségei vannak az összetettebb emberi kvalitások kialakításának iskolánkban?

Sokat gondolkodtam a nyáron 4,01-os tavalyi iskolai tanulmányi átlagunkon. Úgy vélem, erre a ragyogó átlagra bármely magyarországi középiskola büszke lehetne, mint ahogy mi is nagyon büszkék voltunk eredményeinkre. Mégis... mégis valami nyugtalanító érzés ejtett rabul a 4,01 ellenére és úgy érzem, végül sikerült megfejtenem a talányt.

Az 1976/77-es tanév végi osztályozó konferenciánkon ugyanis 544 tanulónak adtunk szorgalomból jó osztályzatot. És közülük legalább kétszáznak a jeles körüli tanulmányi eredmény ellenére is csak azért jót, mert tudtuk-éreztük: a képességeket és a lehetőségeket tekintve még több rejlik az illetőkben. Éreztük, hogy a Rendtartásban előírt kötelességeiknek ugyan formailag eleget tettek, egy emberöltővel ezelőtt néhányan talán példaképek is lehettek volna társaik előtt, nekünk azonban mégis hiányérzetünk volt.

Hiányoltuk az illetőkből a cselekvő, a kezdeményező, az újat kereső, a jó értelemben vett nyugtalan embert!

Ezzel a szorgalmi jeggyel is figyelmeztetni kívántuk őket, figyelmeztetni kívántunk benneteket, hogy nem elég egy mechanizmusban a fogaskerék szerepét betölteni, mégha oly pedánsan is tölti be az illető, hanem adandó alkalmakkor törekedni kell a mechanizmus szabályozására, törekedni kell arra, hogy esetenként már középiskolásként is, majd felnőttként még gyakrabban lépünk ki mások gondolköréből, hogy valami széppel, valami újjal lephessük meg környezetünket!

Kollégáimmal együtt tavaly örömmel vállaltuk a kockázatot, amikor közösen néztük meg veletek a „Pókfoci” című magyar filmet. Bízunk az érettségetekben és nem csalódtunk!

S most is vállaljuk a kockázatot, amikor jó értelemben vett nyugtalanságra, szabálytalan szépségek-eredmények elérésére ösztönzünk benneteket.

Megragadó volt Wichmann Tamás tegnapi győzelme a bulgáriai kajak-kenu világ bajnokságon, mint ahogy örömteli volt Knébel István tavalyi 4/E osztályos tanulónk nyári ezüstérme is a belgrádi matematika olimpián.

Az említett körből mindketten kiléptek, alkotó módon szabtak új irányt az életüknek, mert élni akartak és éltek is adottságaikkal, a társadalom nyújtotta lehetőségeikkel.

Wichmann Tamás is, akit egy ország ismer, és Knébel István is, akit egyelőre még csak egy iskola ismer: tudták, hogy a tehetség önmagában még kevés és úgy kezdődött az egész, hogy egyszer csak jó értelemben vett nyugtalanság fogta el őket.

Louis Pasteurt, a múlt században élt világhírű francia kémikust és bakteriológust irigyei sokat bántották, hogy a szerencse és a lehetőség is a kezére játszottak. Íme az ugyancsak örökké nyugtalan, mindig többre és szebbre vágyó Pasteur frappáns válasza: „A lehetőség minden esetben az alkotni vágyó, felkészült elmének kedvez!”

Bízom benne, hogy emlékezetesen szép tanév áll előttünk!

Dr. P. J.